

D E L J I V O S T

1. Dokaži da je broj $a^3 - a$ deljiv sa 6 za proizvoljan ceo broj a .
2. Dokaži da je broj $a^3 - a$ deljiv sa 24 za svaki neparan broj a .
3. Broj $a + b + c$ je deljiv sa 6. Dokaži da je onda i broj $a^3 + b^3 + c^3$ deljiv sa 6.
4. Broj a^2 je deljiv sa $a + b$. Dokaži da je i b^2 deljiv sa $a + b$.
5. Dokaži da je broj $a^3 - 3a^2 + 2a$ deljiv sa 6, za svaki ceo broj a .
6. Dokaži da je broj $a^5 - 5a^3 + 4a$ deljiv sa 120, za svaki ceo broj a .
7. Ilija je na svakoj od 19 kartica napisao po jednu cifru različitu od 0. Kad je Đorđe video napisane brojeve izjavio je da među svim 19-cifrenim brojevima koji se mogu dobiti kad se kartice postave u niz postoji tačno jedan deljiv sa 11. Da li je Đorđe mogao biti u pravu?
8. Dokaži da broj $\overline{abababab}$ nije deljiv sa $\overline{ccdd}$.
9. Nađi sve brojeve oblika $\overline{13xy45z}$ koji su deljivi sa 792.
10. Za koje cifre x i y je $\overline{xyxy}$ kvadrat nekog prirodnog broja?
11. Da li broj oblika $\overline{abcd} + \overline{bcda} + \overline{cdab} + \overline{dabc}$ može biti potpun kvadrat?
12. $6n$ -cifren broj je deljiv sa 7. Poslednja cifra premeštena je na prvo mesto. Dokaži da je tako dobijen broj takođe deljiv sa 7.
13. Zbir cifara prirodnog broja n jednak je zbiru cifara broja $2n$. Dokaži da je broj n deljiv sa 9.
14. Dokaži da ne postoje prirodni brojevi m i n takvi da je broj $10^m + 1$ deljiv sa $10^n - 1$.
15. Neka je a zbir tri uzastopna broja, a b zbir sledeća tri uzastopna broja. Da li može biti $a \cdot b = 1111111111$?
16. Broj
$$\overline{abc} + \overline{bcd} + \overline{cda} + \overline{dac}$$
je deljiv sa 9. Dokaži da je onda broj $\overline{abcd}$ deljiv sa 3.
17. Nađi najveći četvorocifreni broj čije su sve cifre različite i koji je deljiv sa 2, 5, 7 i 11.
18. Nađi sve prirodne brojeve n takve da je broj $(n - 1)!$ deljiv sa n .
Neka je n složen broj, $n \neq 4$. Dokazaćemo da je tada broj $(n - 1)!$ deljiv sa n .
Postoje dve mogućnosti:
(1) n nije kvadrat prostog broja. Tada je $n = ab$ za neke prirodne brojeve a i b , $1 < a < b < n$. Tvđenje važi na osnovu toga što se oba broja a i b pojavljuju kao činoci u proizvodu $(n - 1)!$.
(2) $n = p^2$, gde je p prost broj. Tada je $p < n$ i $2p < n$, osim za $n = 4$. Zato je $2p^2$ delitelj od $(n - 1)!$ za $n \neq 4$.